

odontologijos institutas

ODONTOLOGIJOS GRUPĖ

VILNIAUS MIESTO ODONTOLOGIJOS STUDENTŲ, BENDROSIOS PRAKTIKOS GYDYTOJŲ ODONTOLOGŲ IR BURNOS HIGIENISTŲ ŽINIŲ APIE CUKRINĮ DIABETĄ PALYGINIMAS

Darbo autorė. Austėja PAULIUKAITĖ (V kursas).

Darbo vadovas. Lekt. asist. Giedrius KRUKONIS, VU MF Odontologijos institutas.

Darbo tikslas. Įvertinti ir palyginti Vilniaus miesto odontologijos studentų, bendrosios praktikos gydytojų odontologų ir burnos higienistų žinias apie cukrinį diabetą.

Darbo metodika. Sudaryta popierinė ir internetinė apklausos anketa, skirta įvertinti žinias apie cukrinį diabetą. Anketoje pateikti klausimai apie demografinius tiriamųjų duomenis bei klausimai apie cukrinį diabetą ir jo tipus, cukrinio diabeto manifestaciją burnos ertmėje, individualios burnos higienos priemonės, pirmuosius hipoglikemijos požymius ir skubią pagalbą, gliukometro naudojimą. Vilniaus Universiteto Medicinos Fakulteto Odontologijos Instituto studentams pateiktos 105 internetinės anketos, atsitiktine tvarka atrinktiems Vilniaus miesto valstybinėse ir (ar) privačiose odontologijos klinikose dirbantiems bendrosios praktikos gydytojams odontologams ir burnos higienistams pateikta 270 popierinių anketų bei per Lietuvos Respublikos Odontologų Rūmus išsiųstos internetinės anketos. Iš viso atsakyta į 290 anketų. Statistinė duomenų analizė atlikta R Commander 3.6.3. ir Microsoft Excel 2007 programomis. Taikyti testai: t–kriterijus dvejoms nepriklausomoms imtims, Mano, Vitnio ir Vilkssono kriterijus, Spearman ir Kendall koreliacijos koeficientai, Chi–kvadrato (χ^2) kriterijus. Statistinio reikšmingumo lygmuo $p < 0,05$.

Rezultatai. Iš 290 respondentų 94 buvo odontologijos studentai, 100 – bendrosios praktikos gydytojų odontologų, 96 – burnos higienistai. Odontologijos studentų surinktų taškų vidurkis ($26,76 \pm 2,52$ taško) buvo statistiškai reikšmingai aukštesnis nei bendrosios praktikos gydytojų odontologų ($23,29 \pm 4,07$ taško) ir burnos higienistų ($24,22 \pm 3,60$ taško) ($p < 0,05$). Odontologijos studentų žinios apie I ir II tipo cukrinio diabeto simptomus ir dvikryptį ryšį su periodontitu buvo reikšmingai geresnės nei

bendrosios praktikos gydytojų odontologų ir burnos higienistų ($p < 0,05$). Odontologijos studentai iš visų tiriamųjų geriausiai žinojo kontroliuojamą cukrinį diabetą nurodančią gliuko hemoglobino reikšmę, sergančio paciento vizitui tinkamą laiką bei epinefrino poveikį (atitinkamai $p < 0,001$, $p < 0,001$ ir $p < 0,05$). Pateiktoje klinikinėje situacijoje geriausias žinias apie hipoglikemijos simptomus, pirmąją pagalbą ir gliukozės koncentraciją kraujyje pademonstravo odontologijos studentai – jų žinios buvo statistiškai reikšmingai geresnės nei burnos higienistų (atitinkamai $p = 0,011$, $p < 0,001$ ir $p = 0,019$). Bendrosios praktikos gydytojai odontologai geriau žinojo pirmosios pagalbos esant hipoglikemijai principus nei burnos higienistai ($p = 0,011$). Didėjant visų tiriamųjų amžiui, surinktų taškų kiekis mažėjo ($p < 0,05$). Ištyrus bendrosios praktikos gydytojų odontologų žinių nuo darbo patirties priklausomybę, gauta, jog mažesnę darbo patirtį turintys bendrosios praktikos gydytojai odontologai turėjo statistiškai reikšmingai geresnes žinias ($p < 0,001$). Negautas statistiškai reikšmingas skirtumas tarp visų tyrime dalyvavusių moterų ir vyrų žinių bei tarp tiriamųjų, turinčių ir neturinčių cukriniu diabetu sergančių asmenų šeimoje (atitinkamai $p = 0,725$ ir $p = 0,121$). Dauguma respondentų (80,3 %) teigė neturintys gliukometro darbo vietoje.

Išvados. Odontologijos studentų žinios įvertintos kaip labai geros, likusių dviejų grupių – kaip geros. Odontologijos studentų žinios statistiškai reikšmingai geresnės nei bendrosios praktikos gydytojų odontologų ir burnos higienistų. Rekomenduojama bendrosios praktikos gydytojams odontologams ir burnos higienistams atnaujinti pagrindines žinias apie cukrinį diabetą.

Raktažodžiai. Cukrinis diabetas; odontologija; žinios.